

Archeologienota Brugge Lieven Bauwensstraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

7-8-2018

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Brugge Lieven Bauwensstraat (provincie West-Vlaanderen), gelegen buiten woon- en recreatiegebied en waarbij de totale oppervlakte van de bodemingrepen 5000m² of meer bedragen, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is 23 934m² groot en gelegen ten westen van de Lieven Bauwensstraat. De site maakt deel uit van een bedrijventerrein. De grond is zo goed als volledig bebouwd met loodsen en industriële gebouwen en verhard. Enkel tegen de westelijke grens zijn enkele stukken groenzone/grasland/braakliggende grond aanwezig: een smalle strook van 880m² in het noorden, een rechthoekige zone van 3000m² centraal en opnieuw een smalle strook van 600m² in het zuiden. In deze groenzone loopt van noord naar zuid een collector met een diameter van 1,40m. Er kan vanuit gegaan worden dat deze zich in een sleuf van ca. 3 à 4m breed bevindt. Dit betekent dat quasi de gehele westelijke strook van de groenzone reeds verstoord is. De resterende groenzone, centraal in het plangebied ten oosten van deze collector, is ca. 1900m² groot, ofwel 7,93% van het totale plangebied.

Het plangebied was zeker sinds ca. 1777 onbebouwd en vermoedelijk in gebruik als landbouwgrond. Dit bleef zo tot het terrein in de laatste decennia van de 20ste eeuw deel ging uitmaken van een bedrijventerrein. De site werd geleidelijk aan zo goed als volledig bebouwd. Net ten westen en ten zuiden vonden grote infrastructuurwerken plaats voor aanleg van autowegen. Het gebruik van de site als bedrijfszone voor meerdere decennia heeft ongetwijfeld een grote verstoring van de bodem met zich teweeg gebracht. Het huidige hoogtemodel toont aan dat de noordoostelijke zone aanzienlijk lager is gelegen dan de rest van het terrein; de doorsnedes van het plangebied geven aan dat er op meerdere plaatsen bodemingrepen hebben plaatsgevonden die geleid hebben tot een geaccidenteerd maaiveld. De bestaande verharding en gebouwen hebben ongetwijfeld voor een diepe impact in de bodem gezorgd. Uit de landschappelijke gegevens blijkt dat er geen afdekkende grondlagen aanwezig zijn, waardoor er vanuit kan gegaan worden dat een eventueel archeologisch niveau quasi direct onder de teelaarde zal bevinden. De kans dat er bij de inrichting en exploitatie van het bedrijventerrein een verstoring tot die diepte heeft plaatsgevonden op het grootste deel van het terrein, is zeer reëel. Dit werd bevestigd door de controleboringen. Bij 2 boringen in de grotere groenzone werd een sterk verstoord bodemprofiel vastgesteld, met een ondoordringbare puinlaag op 95cm diepte. Bij 2 boringen rond de zuidoostelijke gebouwen werd de C-horizont vastgesteld op ca. 55cm diepte, met een scherpe overgang, wat betekent dat deze reeds deels verstoord is. Gezien de eerder beperkte diepte van de C-horizont op deze locaties rond de gebouwen, kan gesteld worden dat deze bij de aanleg van de verhardingen, gebouwen, nutsleidingen, ... sterk verstoord zal zijn. Samenvattend kan gesteld worden dat de bodem in het onderzoeksgebied reeds grotendeels verstoord zal zijn, waardoor het onwaarschijnlijk is dat er nog een goede bewaring van het archeologisch bodemarchief zal zijn. De gekende archeologische sites in de omgeving tonen aan dat er op deze lagere gronden voornamelijk een verwachting is voor sites vanaf de volle middeleeuwen. Op de hogere zandrug ten zuiden van het plangebied zijn echter ook sites uit de metaaltijden,

Romeinse periode en vroege middeleeuwen gekend, die aangeven dat de regio al langer werd gefrequentieerd. In situ bewaarde steentijdsites worden niet verwacht. De verwachting betreft vooral landelijke bewoning, uit de middeleeuwen en in mindere mate ook uit oudere periodes, die zich kenmerkt door grotere erven, dikwijls omgracht, waarin zich één of meerdere houten hoofdgebouwen en diverse bijgebouwen bevonden, veelal met een waterput in de nabijheid.

De bestaande site wordt omgevormd: het noordelijke perceel blijft ongewijzigd, maar de inrichting op het centrale en het zuidelijke perceel wordt afgebroken en vervangen door nieuwe gebouwen in het westen en nieuwe verharding in het oosten. De nieuwe gebouwen worden net ten oosten van de collector ingeplant, en sluiten in het noorden aan op het bestaande gebouw. De manier van funderen is nog niet exact gekend, maar er kan vanuit gegaan worden dat er grootschalige grondwerken zullen plaatsvinden op het zuidelijke en centrale perceel op de volledige zone ten oosten van de collector. Sloop van de gebouwen, opbraak van de verharding, oprichten van de gebouwen, aanleg van nutsleidingen en nieuwe verharding zullen een grote impact hebben op de bodem.

De werken vinden echter plaats op een locatie die de laatste decennia in gebruik is als bedrijventerrein, en waar gedurende die periode verschillende bodemingrepen zijn gebeurd over quasi de volledige oppervlakte van het plangebied. Er zijn hierbij ingrijpende wijzigingen gebeurd aan het maaiveld. Dit werd bevestigd door de controleboringen, waaruit bleek dat de bodem in het onderzoeksgebied reeds grotendeels verstoord is. Hierdoor is het onwaarschijnlijk dat er nog een goede bewaring van het archeologisch bodemarchief zal zijn. Dit betekent dat een verder vooronderzoek op deze locatie geen kennisvermeerdering kan opleveren, waardoor de kosten-baten analyse negatief zal uitvallen.

Op basis van bovenstaande argumenten wordt geen verder vooronderzoek geadviseerd. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.